

Sygn. akt I PK 2/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa M. N.

przeciwko Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w B.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2016 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w G.

z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. akt IX Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto
dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. - Ośrodek Zamiejscowy w R. wyrokiem z dnia 11 czerwca 2015 r. oddalił apelację powódki M. N. od wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 20 listopada 2014 r. (mocą którego oddalono jej powództwo przeciwko Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w B. o ustalenie istnienia stosunku pracy) i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powódki M. N.. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1/ art. 189 k.p.c.; 2/ art. 30 §

1 pkt 4 k.p.; 3/ art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1379 ze zm.). Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez ustalenie, że jest zatrudniona u strony pozwanej na stanowisku nauczyciela religii w wymiarze 1/22 godziny tygodniowo w przedszkolu oraz 6/18 godzin tygodniowo w szkole podstawowej na czas nieokreślony; ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G., a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała jej oczywistą uzasadnić z uwagi na rażące naruszenie przepisów dotyczących podstawy nawiązania stosunku pracy z nauczycielem kontraktowym.

W uzasadnieniu wniosku podniosła, że naruszenie przepisów dotyczących zatrudniania nauczycieli, w szczególności reguły nakazującej nawiązanie stosunku pracy na czas nieokreślony, jest tak oczywiste, iż stanowi samodzielną podstawę do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sądy obu instancji zignorowały zasadę wyrażoną w art. 10 Karty Nauczyciela, polegającą na tym, że podstawą stosunku pracy nauczyciela kontraktowego i dyplomowanego jest umowa o pracę na czas nieokreślony. W ocenie skarżącej, przyznanie skierowania do nauczania religii wyłącznie na czas określony nie stanowi o automatycznym nawiązaniu stosunku pracy na czas określony oraz nie stanowi wskazanych w art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela okoliczności.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania - o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje

postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadności skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca

2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Podkreślić bowiem należy, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli oczywiste naruszenie przepisu implikowało oczywistą nieprawidłowość zaskarżonego orzeczenia. Tak natomiast nie jest w przedmiotowym przypadku.

Warto przypomnieć, że w myśl art. 10 ust. 4 Karty Nauczyciela, stosunek pracy z nauczycielem kontraktowym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawieranej na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 7. Przepis art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela stanowi zaś, że w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą rozpoczynającą pracę w szkole, z nauczycielem kontraktowym lub z nauczycielami, o których mowa w ust. 5, stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony. I właśnie ten ostatni przepis jest podstawą materialnoprawną zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji stwierdził bowiem, że zawieranie przez pozwanego z powódką kolejnych umów o pracę na czas określony podyktowane było specyfiką organizacji nauczania religii, wynikającą z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. Nr 36, poz. 155 ze zm.), a zwłaszcza § 5 ust. 1 tego aktu, z którego wynika że przedszkole lub szkoła zatrudnia nauczyciela religii, katechetę przedszkolnego lub szkolnego wyłącznie na podstawie imiennego pisemnego skierowania do danego przedszkola lub szkoły, wydanego w przypadku

Kościola K. przez właściwego biskupa diecezjalnego. W przedmiotowej sprawie ustalono zaś, że ostatnie wydane powódce przez Kurie Diecezjalną w G. skierowanie do nauczania religii było ważne do 31 sierpnia 2012 r. Przed rozpoczęciem roku szkolnego 2012/2013 Kuria nie ponowiła skierowała, a pozwana nie zawarła z powódką umowy o pracę. Skierowanie takie otrzymał inny nauczyciel i on został zatrudniony na stanowisku nauczyciela religii. Skarżąca uzasadniając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wprowadzie nawiązuje do treści art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela, ale obrazy tego przepisu nie objęła kasacyjną podstawą naruszenia parwa materialnego. Przepis, którego nie powołano w podstawach kasacyjnych, nie może zatem stanowić punktu odniesienia dla konstruowania przesłanek przedsądu. Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela zawiera klauzulę generalną (zwrot niedookreślony). Takim ogólnym, niedookreślonym zwrotem jest wyrażenie „potrzeba wynikająca z organizacji nauczania”. Wymieniony przepis prawa materialnego z natury ma charakter ogólny, a jego zastosowanie jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych. Nie jest możliwa taka wykładnia tego przepisu, która zawierałaby swoiste „wytyczne”, w jakich (kazuistycznych) przypadkach zachodzą (lub nie zachodzą) potrzeby wynikające z organizacji nauczania w szkole. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy wielokrotnie i szczegółowo wypowiadał się zresztą na temat sposobu, w jaki należy interpretować pojęcie „organizacji nauczania” użyte w art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela (por. w tym zakresie wyroki: z dnia 5 września 1997 r., I PKN 226/97, OSNAPiUS 1998 nr 11, poz. 328; z dnia 19 stycznia 1998 r., I PKN 487/97, OSNAPiUS 1999 nr 1, poz. 6; z dnia 9 grudnia 1998 r., I PKN 499/98, OSNAPiUS 2000 nr 3, poz. 105; z dnia 15 września 2006 r., I PK 62/06, Prawo Pracy 2007 nr 2, s. 31; z dnia 4 września 2007 r., I PK 104/07, LEX nr 375721 oraz z dnia 3 grudnia 2010 r., I PK 122/10, OSNP 2012 nr 3-4, poz. 40). Skarżąca nie przedstawiła zaś argumentów wskazujących na kwalifikowane, widoczne *prima facie* naruszenie tego przepisu prawa materialnego przy ferowaniu zaskarżonego wyroku.

Konkludując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.